

brir quina mena d'accés tenen els joves músics a la matèria folklòrica del seu entorn i quina possibilitat tenen d'accedir al repertori folklòric directament (ens referim a l'existència o no de la transmissió oral en l'actualitat). El material obtingut d'aquesta manera és molt variat. Inclou goigs, música religiosa, jotes i cançons identificatives del poble d'origen o cançons amb referències toponímiques de la comarca en la lletra. En aquest grup de material, evidentment, hi predomina la llengua catalana.

El projecte té previst continuar amb la transcripció del material musical enregistrat i la seva selecció qualitativa, territorial i històrica. Al mateix temps, actualment s'estan finalitzant les transcripcions d'una recerca anterior feta per Salvador Palomar i Salvador Rebés entre els anys 1988 i 1989 en quatre poblacions de la Ribera d'Ebre, concretament Rasquera, Miravet, Garcia i Ascó.

Al cor de la ciutat: anàlisi dels batecs de la plaça de Catalunya a Barcelona

Maribel Tovar
Nadja Monnet

Amb aquest projecte vam tenir com a objectiu principal exposar els diferents usos possibles de l'espai públic a través de l'anàlisi d'un espai concret: la plaça de Catalunya, el lloc probablement més emblemàtic i representatiu de la ciutat, ja que tots els barcelonins estan d'acord a dir que aquesta plaça és el centre mateix de l'activitat urbana, el nucli no només físic, sinó també representatiu de la vida ciutadana entesa en la seva globalitat.

La plaça de Catalunya pot definir-se paral·lelament com un espai de frontera i de trobada. De frontera simbòlica entre dues concepcions de la ciutat (Ciutat Vella i l'Eixample) i de trobades que construeixen nous usos i apropiacions, territorialitzacions parcials i peremptòries el caràcter de les quals més o menys transitori defineix sistemes d'interaccions i codis propis. La nostra mirada es va orientar a descobrir la varietat dels usos i construccions en aquest espai liminal, de frontera i trànsit a través del discurs de les interaccions i dels desplaçaments. Per tal de poder captar els canvis d'usos i d'usuaris de la plaça, vam registrar els fluxos que transiten per la plaça, els mecanismes d'a-

propiació d'algunes parts d'aquella per part de certes persones, així com el fenomen d'anonimat, que tornen inconstants algunes accions a la plaça. Encara que no es podia cobrir un cicle anual complet, com potser tampoc les vint-i-quatre hores del dia, vam intentar, això no obstant, apropar-nos al màxim d'aquestes realitats canviants, analitzant les distintes dinàmiques i els diferents espais de la plaça en funció del temps, dels dies laborals o festius, entre els mesos d'abril i de setembre de 2005.

Vam considerar important donar protagonisme al so del carrer que és part del discurs i construeix també el propi espai de la plaça. En la plaça trobem el murmurí indiferenciat del desplaçament massiu, però també idiomes, accents, girs, música, so d'autobusos, i altres elements que conformen el paisatge sonor del públic. D'una altra banda, l'ús de les eines visuals va ésser especialment rellevant per analitzar aquest espai. La càmera no va ser considerada com una eina auxiliar, sinó com "complementària, enriquidora i necessària" (Rouch, 1968). Igualment no es van considerar les fotografies com a meres

il·lustracions, sinó com a veritables eines d'investigació i fonts de reflexió. Mentre que es va tractar de fixar la mirada en les interaccions humanes cara a cara que van ocórrer, la mirada cinematogràfica, tal com ho ha argumentat M. Delgado (1999) o, en aquest cas, fotogràfica, ens va permetre restituir i revelar aquestes interaccions, desplaçaments i corporeïtats. L'eina visual ens va permetre captar amb tota la seva subtilesa l'esquema de la plaça com a escenari, d'acord amb eixos de visibilitat i accessibilitat que va desenvolupar l'antropòloga Gabriela de la Peña, durant l'any acadèmic 2000-2001. Cada cantó, fila o centre, conforma subescenaris transitats o habitats per personatges identificables, i ofereix una forma d'organització, una microsocietat temporal els codis de la qual són manejats, entesos i interpretats per usuaris experts.

Així doncs, amb aquesta recerca vam buscar de "desvetllar" un discurs que no es revelarà neces-

sàriament a partir del llenguatge parlat, sinó més aviat pel ritme de mobilitats i interaccions que es "belluguen" en la plaça. S'ha tractat de registrar desplaçaments, demarcacions, territorialitzacions i usos específics en el context de la plaça.

Bibliografia

DE LA PEÑA, GABRIELA. "Co-presencia y visibilidades en juego: La Plaza Catalunya de Barcelona". A: *II Jornadas de Antropología Urbana. Las culturas de la Ciudad*. Bilbao: Sociedad de Estudios Vascos, 2002a.

DE LA PEÑA, GABRIELA. "Análisis de la situación y construcción del espacio público. Aproximación a la Plaza de Cataluña". A: *Actas del IX Congreso de Antropología de las FAAEE*, Barcelona, 2002b.

DELGADO, MANUEL. *El animal público*. Barcelona: Anagrama, 1999. (Argumentos)

ROUCH JEAN. "Le film ethnographique". A: *Ethnologie générale*. Paris: Gallimard, 1968, p.429-471. (La Pléiade)

SEMPRINI ANDREA. "Espaces privés, espaces publics. Privé et public comme catégories pratiques". *Espaces et sociétés* (1994), núm. 73, p.137-158.